

Könyves műhelyünk kortárs magyar írók önlexikonának kiadására készül: ki-ki maga írja magáról szócikkét – komolyan vagy játékosan. Nagy Zoltán Mihály maga-bemutatása most érkezett, közöljük előzetesen.

Nagy Zoltán Mihály

1949. április 8-án született a Beregszász környéki Nagybaktán. A frissen kistelepüléssé avanzsált cselédtanyán nem volt községi hivatal, ezért Nagymuzsalyban anyakönyvezték.

Apja kislegénykorától cselédként kereste kenyerét, az ország- és rendszerváltozás után állami gazdaságban kocsiskodott. Anyja kerékgyártó- és asztalosmester lánya volt. Családszerető, gondoskodó asszony. Hét gyermeket szült, Zoltán volt a negyedik.

Többszöri, viszontagságos költözködés után, 1953-ban az anyai nagyszülők falujában, Csonkapapiban telepedtek le, azóta itt él. 1956 őszén megkezdte iskolai tanulmányait. Amint megtanult olvasni, falni kezdte a könyveket. A meséktől Jókain, Mikszáthon és Móriczon át csakhamar eljutott a kortárs írókig.

Nemcsak a könyv, a felnőttek világa is érdekelte. Ma is bámulatosnak tartja azt a bölcsességet, ami a létgondokat kibeszélő atyafiak szófüzésében nyilvánult meg. Történeteik, a faluközösség eseményeiről és a nagypolitika csalárdságáról alkotott véleményük kitörölhetetlenül beivódott zsenge elméjébe. Később, amikor írásra adta a fejét, csakhamar érezte a belső parancsot: ezeket a történeteket meg kell írnia.

A szegénység meghatározó „élmény” számára. Ma sem képes háborgás nélkül visszagondolni arra az időre, amikor kisöccse az utcán

pityeregve boldog-boldogtalannak panaszkolt: „Nincsen nekünk kenyér se...”

Munkásélete már iskoláskorában elkezdődött, nyári vakációk idején a kolhoz szőlészetében dolgozott: kapált, kötözött, permetvizet (bordói lét) hordott. Olvasásra ilyenkor nem volt ideje, a fáradtságtól kedve se hozzá, ám ősz és tavasz között bepótolta a kényszerű mulasztást. Rádöbrent: nemcsak a művek cselekménye, hanem írójuk stílusa, a fogalmazási mód is izgalmas, érdekesítő. A mondatokat „szétszedve” kereste azt a rejtélyes valamit, amitől hibátlanul „működik” az írott beszéd csodája. A „kutakodás” nem sok eredménnyel járt, mégis merész elhatározásra jutott: megpróbálja művelni ezt a csodát, hátha neki is sikerül. Versekkel kezdte, elbeszélésekkel folytatta.

1963 decemberében jelent meg először írása a beregszászi járási lapban. Gyermekvers volt, ezt követően több-kevesebb rendszerességgel publikált ebben a lapban.

Az általános iskola elvégzése és többévi kihagyás után végül a dolgozók esti iskolájában érettségizett.

A hatvanas évek közepétől eljárt a beregszászi járási lap (ma: Beregi Hírlap) szerkesztősége mellett működ(ge)tő irodalmi stúdió összejöveteleire. Itt találkozott először személyesen Kovács Vilmossal, Kárpátalja legjelentősebb írástudójával.

1966–67-ben az Ungvári Szőlőszovhozban dolgozott, falubeli felnőtt férfiakkal. Ami az edzett atyafiaknak meg se kottyant, számára igencsak megerőltető volt: a szőlősorokat felverő gazzal kétségbeesetten „hadakozva” nemegyszer térdre esett a kimerültségtől.

1968-ban, nem sokkal rövid ideig tartó katonáskodása után megnősült. Két gyermekük született: 1969-ben László, 1972-ben Attila.

1969-ben elszegődött útépítő munkásnak egy munkácsi vállalatához.

A hetvenes évek elején tagja lett a József Attila Irodalmi Stúdióknak.

1974-ben visszatért a kolhozba, a növénytermesztő brigád számfejtője lett. 1976-ban sikeresen felvételizett a Munkácsi Mezőgazdasági Technikum levelező tagozatára, de egy év múlva megszakította tanulmányait.

1978-ban kinevezték a gépesített könyvelés „mérnökévé”. Munkafolyamatok, növényi kultúrák stb. kódolása volt a feladata, amibe hamar beletanult.

Mindeközben írogatott. 1979 januárjában négy verse jött a Kárpáti Igaz Szó Neon című kulturális mellékletében, augusztusban pedig a lap másik, Lendület című irodalmi mellékletében megjelent első, máig a legjobbak közt számon tartott elbeszélése *Fickó* címmel.

1979-ben felmondta kolhozirodai tisztségét, elment építőmunkásnak.

1980 táján a Balla D. Károly baráti körében meghirdetett novellapályázaton első helyezést ért el. Nem volt jelen az ungvári díjkiosztón, a cimborák nélküle fogyasztották el a díjat megtestesítő fél liter vodkát.

Kezdetől fogva rendszeresen publikált a Lendületben, 1984-től kettős keresztnévvel, hogy megkülönböztesse magát az 1944-ben nyilasok

által meggyilkolt Nagy Zoltán költőtől (a Mihály édesapja keresztnéve).

A József Attila Irodalmi Stúdió tagjaként *Érzelmes történet* című novellájával újabb pályázatot nyert, ám a díjnyertes írás csak később jelent meg, ráadásul *A remény, a remény* címmel és *Külföldi történet* alcímmel – a Kárpáti Igaz Szó szerkesztősége így próbálta kivédeni az árgus szemű felettes szervek retorzióját. A stúdió egyik verspályázatán *Bábu-testvéreimnek* című versével második helyezést ért el.

1986-ban írni kezdte *A sátán fattya* című regény első változatát. 1989-ben nyújtotta be az ungvári Kárpáti Kiadóhoz, ahol – valószínűleg a témája miatt – nem merték elsietni a kiadását. 1991-ben visszavette a kéziratot, és átadta a Hatodik Síp Alapítványnak, amely még abban az évben kiadta.

Balla László író, költő, a Kárpáti Igaz Szó főszerkesztője a nyolcvanas évek második felében első prózakötetének összeállítására biztatta, amely 1988-ban jelent meg *Fehér Eper* címmel. A *szorgalom huszadik esztendeje* című novella kapcsán Balla levélben ismerte el, hogy nívója okán az írás akár a központi irodalmi lapban (Lityeraturnejaz Gazeta) is megjelenhetne, de a kárpátaljai pártbizottság napilapjában nem, mert a szerkesztőségi párttitkár vehemensen ellenzi. A sors fintora, s egyben az idők változását jelzi, hogy négyévi elfektetés után a novella éppen egy olyan lapszámban jelent meg, amelyet Balla távollétében a párttitkár jegyzett szerkesztőként.

1989. február 26-án Ungváron megalakult a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség. Három hét múlva, március 19-én Zoltán a lakóhelyén kezdeményezte KMKSZ-alapszervezet létrehozását, amelynek elnökévé vá-

lasztották. Ezt követően évekig tagja volt a KMKSZ járási és megyei választmányának.

1989 nyarán felmondott az építővállalatnál, mert Balla D. Károly meghívta olvasószerkesztőnek a Hatodik Síphoz. Bő három évig dolgozott itt, 1993-ban a Pánsíp című kulturális magazin és a Kárpátalja című közéleti és kulturális lap munkatársa lett.

1990-ben Ferenczi Tihamérral közösen ún. Janus-arcú kötetben jelentek meg versei *Pírban, perben* címmel.

1993-ban megérett benne az elhatározás a *Tölgyek alkonya* című regény megírására, s hogy minden szabad idejét a feladatra fordíthassa, leköszönt a KMKSZ-alapszervezet elnöki tisztségéről.

1994-ben, Tornai József elnöksége alatt felvették a Magyar Írószövetségbe.

1996-tól 2003-ig munka(hely)nélküli, amit nehezen viselt. 2004 októberétől 2009 tavaszáig az ungvári Intermix Kiadó szerkesztője.

1999-től éveken át gyakran publikált a Magyar Napló című folyóiratban, amelynek főszerkesztője, Oláh János három ízben szerzett támogatást *A sátán fattya* újrakiadásához, 2004-ben az azonos című trilógia

befejező, 2007-ben pedig a trilógia második részének kiadásához. *A sátán fattya* 2000. évi második kiadása elnyerte az Év Könyve Díjat.

2002-ben – két évvel a Hatodik Síp megszűnése után – lapalapítást kezdeményezett. Ez lett az Együtt, amely azóta a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának irodalmi, művészeti, kulturális folyóiratként rendszeresen megjelenik, s amelynek pályatársai bizalmából 2002–2009 között a főszerkesztője volt. A hetedik évfolyam után leköszönt, azóta „csak” szerzője a folyóiratnak, valamint részt vesz az új tehetségek ápolásában.

2003-ban *Új csillagon* címmel megjelent harmadik verskötete.

2005-től József Attila-díjas és a Magyar Művészeti Akadémia tagja.

2007-ben új trilógiát kezdett írni, amelynek első része 2008-ban jelent meg *Messze még az alkonyat* címmel.

2009 után, már nyugdíjasként megírta az új trilógia második (*Fogyó fényben*, 2010) és befejező részét (*Túl a fényeken*, 2012), *Ünnep Szodomában* (2014) című regényét, jó néhány novellát, 2013-ban és 2015-ben egy-egy novellagyűjteményt állított össze *Az árnyék völgye*, illetve *Fogott figurák* címmel.